

Jaarverslaggeving 2018

**Stichting
Noordwest Ziekenhuisgroep**

INHOUDSOPGAVE

Pagina

5.1 Jaarrekening 2018

5.1.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2018	3
5.1.2	Geconsolideerde resultatenrekening over 2018	4
5.1.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2018	5
5.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	6
5.1.5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018	16
5.1.6	Mutatieoverzicht immateriële vaste activa	26
5.1.7	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	27
5.1.8	Mutatieoverzicht financiële vaste activa	28
5.1.9	Overzicht langlopende schulden ultimo 2018	29
5.1.10	Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2018	30
5.1.11	Enkelvoudige balans per 31 december 2018	38
5.1.12	Enkelvoudige resultatenrekening over 2018	39
5.1.13	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening	40
5.1.14	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2018	41
5.1.15	Enkelvoudig mutatieoverzicht immateriële vaste activa	51
5.1.16	Enkelvoudig mutatieoverzicht materiële vaste activa	52
5.1.17	Enkelvoudig mutatieoverzicht financiële vaste activa	53
5.1.18	Overzicht langlopende schulden ultimo 2018 (enkelvoudig)	54
5.1.19	Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2018	55

5.2 Overige gegevens

5.2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	61
5.2.2	Nevenvestigingen	61
5.2.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	61

5.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

5.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

5.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2018
(na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	22.204.318	9.276.875
Materiële vaste activa	2	173.393.599	163.966.289
Financiële vaste activa	3	<u>1.766.009</u>	<u>1.778.743</u>
Totaal vaste activa		197.363.926	175.021.907
Vlottende activa			
Vorraden	4	8.336.698	7.812.481
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5	6.780.324	5.204.250
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	6	0	137.006
Debiteuren en overige vorderingen	7	93.614.458	128.128.422
Liquide middelen	8	<u>25.435.974</u>	<u>14.022.557</u>
Totaal vlottende activa		134.167.454	155.304.715
Totaal activa		<u><u>331.531.380</u></u>	<u><u>330.326.622</u></u>
PASSIVA			
Groepsvermogen			
Kapitaal	9	1.599.219	1.599.219
Bestemmingsreserves		111.933.395	100.207.490
Bestemmingsfondsen		0	0
Algemene en overige reserves		<u>5.280.381</u>	<u>5.240.070</u>
Groepsvermogen		118.812.995	107.046.779
Aandeel derden		<u>192.377</u>	<u>122.935</u>
		119.005.373	107.169.714
Voorzieningen	10	34.961.071	31.696.405
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	11	80.570.167	87.519.575
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Overige kortlopende schulden	12	<u>96.994.769</u>	<u>103.940.929</u>
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		96.994.769	103.940.929
Totaal passiva		<u><u>331.531.380</u></u>	<u><u>330.326.622</u></u>

5.1.2 GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2018

	Ref.	2018 €	2017 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties	15	460.466.186	441.820.559
Subsidies	16	20.581.037	19.463.693
Overige bedrijfsopbrengsten	17	8.056.242	7.797.925
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>489.103.466</u>	<u>469.082.177</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	18	237.854.139	225.821.378
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	19	21.712.687	18.149.313
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	20	0	342.599
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	21	63.055.628	60.785.202
Overige bedrijfskosten	22	150.381.566	144.343.199
Som der bedrijfslasten		<u>473.004.021</u>	<u>449.441.692</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		16.099.445	19.640.485
Financiële baten en lasten	23	-4.263.787	-4.637.280
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		<u>11.835.659</u>	<u>15.003.205</u>
Aandeel derden		-69.442	-67.404
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>11.766.216</u></u>	<u><u>14.935.802</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2018</u>	<u>2017</u>
		€	€
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsreserve RAK		11.725.905	14.527.226
Algemene reserve		40.311	408.576
		<u>11.766.216</u>	<u>14.935.802</u>

5.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

	Ref.	2018		2017	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			16.099.445		19.640.485
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen	19	21.712.688		18.149.313	
- bijzondere waardeverminderingen	20	0		342.599	
- mutaties voorzieningen	10	<u>3.264.667</u>		<u>1.315.892</u>	
			24.977.355		19.807.804
Veranderingen in vlottende middelen:					
- voorraden	4	-524.217		-617.538	
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5	-1.576.074		7.627.466	
- vorderingen	7	34.513.964		-5.796.595	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	6	137.006		-28.986	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	12	<u>-5.294.499</u>		<u>-15.907.726</u>	
			27.256.180		-14.723.379
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			<u>68.332.979</u>		<u>24.724.910</u>
Betaalde interest	23	<u>-4.301.063</u>		<u>-4.659.743</u>	
			<u>-4.301.063</u>		<u>-4.659.743</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			64.031.916		20.065.167
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings materiële vaste activa	2	-29.987.884		-18.218.557	
Desinvesteringen materiële vaste activa	2	18.762		-103.626	
Investerings immateriële vaste activa	1	-14.098.319		-9.431.099	
Ivm overname GCA	3	0		-194.322	
Investerings deelnemingen en/of samenwerkingsverbanden	3	<u>0</u>		18.152	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-44.067.441		-27.929.452
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Dividenduitkering derden (Dermatologie MGG B.V.)	9	0		-150.000	
Gelden op deposito		10.000.000		0	
Afwaardering lening	3	50.000		0	
Nieuw opgenomen leningen	11	3.125.471		0	
Aflossing langlopende schulden	11	<u>-11.726.529</u>		<u>-12.392.978</u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			1.448.942		-12.542.978
Mutatie geldmiddelen			<u>21.413.417</u>		<u>-20.407.264</u>
Stand geldmiddelen per 1 januari	8		4.022.557		24.429.821
Stand geldmiddelen per 31 december	8		<u>25.435.974</u>		<u>4.022.557</u>
Mutatie geldmiddelen			21.413.417		-20.407.264

Toelichting:

De stand liquide middelen per 31 december 2017 in het kasstroomoverzicht wijkt af van de liquide middelen in de balans (€ 14.022.557) onder paragraaf 5.1.5 punt 8, als gevolg van de gelden op deposito (€ 10.000.000) welke in het kasstroomoverzicht onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten is opgenomen.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Noordwest Ziekenhuisgroep (hierna: Noordwest) is statutair (en feitelijk) gevestigd te Alkmaar, op het adres Wilhelminalaan 12, en is geregistreerd onder KVK nummer 41241807.

Noordwest Ziekenhuisgroep staat aan het hoofd van de groep te Alkmaar.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2018, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2018.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi (RvW).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2017 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2018 mogelijk te maken.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Noordwest Ziekenhuisgroep zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop overwegende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd.

Deze jaarrekening bevat de financiële informatie van zowel de zorginstelling als de geconsolideerde entiteiten van de Noordwest Ziekenhuisgroep.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Noordwest Ziekenhuisgroep.

Gegevens van geconsolideerde maatschappijen die andere grondslagen hanteren, zijn omgerekend naar de grondslagen van de rechtspersoon. Alleen wegens gegronde en in de toelichting vermelde redenen zijn in de geconsolideerde jaarrekening afwijkende grondslagen gehanteerd.

De volgende instellingen zijn in de consolidatie meegenomen:

* Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep, gevestigd in Alkmaar. Geregistreerd bij de KvK onder nummer 41241807. De kernactiviteit bestaat uit basisspecialistische, topklinische en referente functies, alsmede het verzorgen van (medisch-specialistische) opleidingen.

* Starlet DC BV, gevestigd in Alkmaar. Geregistreerd bij de KvK onder nummer 41239687. De kernactiviteit is het exploiteren van een huisartsenlaboratorium en een trombosedienst. Noordwest Ziekenhuisgroep bezit 100% van de aandelen van Starlet DC B.V.

* Cyclotron Noordwest B.V., gevestigd in Alkmaar. Geregistreerd bij de KvK onder nummer 37156078. De kernactiviteit is het vervaardigen van radiofarmaceutische producten alsmede het oprichten, instandhouden en exploiteren van een instelling om radiofarmaceutische producten te produceren ten behoeve van zorginstellingen en industrie. Noordwest Ziekenhuisgroep bezit 100% van de aandelen van Cyclotron Noordwest B.V.

*Zonne-energie Dogger B.V., gevestigd in Alkmaar. Geregistreerd bij de KvK onder nummer 70137226. De kernactiviteit is de productie van elektriciteit door zonnecellen, warmtepompen en waterkracht. Noordwest Ziekenhuis Holding BV bezit 100% van de aandelen van Zonne-energie Dogger B.V.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

* Dermatologie MGG B.V., gevestigd in Alkmaar. Opgericht op 28 december 2012. Geregistreerd bij de KvK onder nummer 56782551. De kernactiviteit is het uitvoeren van zorgtaken op het gebied van dermatologie en aanverwante (medisch specialistische) zorg. Noordwest Ziekenhuisgroep bezit 80% van de aandelen van Noordwest Dermatologie MGG B.V.

* Noordwest Ziekenhuis Holding B.V., gevestigd in Alkmaar. Opgericht op 15 februari 2017. Geregistreerd bij de KvK onder nummer 857292638. De kernactiviteit is het deelnemen, besturen en verlenen van diensten aan andere ondernemingen en rechtspersonen. Noordwest Ziekenhuisgroep bezit 100% van de aandelen van Noordwest Ziekenhuis Holding B.V.

* Gynaecologisch Centrum Alkmaar B.V., gevestigd in Alkmaar. Opgericht op 1 februari 2011. Geregistreerd bij de KvK onder nummer 850251291. De kernactiviteit is het uitvoeren van gynaecologische zorg. Noordwest Ziekenhuis Holding BV bezit 100% van de aandelen van Gynaecologisch Centrum Alkmaar B.V.

* Stichting Gynaecologisch Centrum Alkmaar gevestigd in Alkmaar. Opgericht op 31 augustus 2012. Geregistreerd bij de KvK onder nummer 851921589. De kernactiviteit is het uitvoeren van gynaecologische zorg.

* Stichting Geboortecentrum gevestigd in Den Helder wordt in verband met het verwaarloosbaar belang niet meegeconsolideerd.

Acquisities

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de desbetreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventueel direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen.

De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

Verbonden partijen

Noordwest Ziekenhuisgroep is geen transacties met verbonden partijen aangegaan die niet onder normale marktvoorwaarden hebben plaatsgevonden.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen, worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen.

Verplichtingen die hier niet aan voldoen, worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de resultatenrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Specifieke aandachtspunten omzet in de jaarrekening 2018

Inleiding

De landelijke onzekerheden met betrekking tot de omzetverantwoording voor instellingen voor medisch specialistische zorg (ziekenhuizen, UMC's en ZBC's) zijn de afgelopen jaren verder verminderd. Sinds het jaar 2012 is sprake van landelijke onzekerheden rondom de omzetverantwoording. In 2014 zijn de risico's drastisch afgenomen met de invoering van de vaststelling van de uitkomsten van het expertonderzoek naar de omzetverantwoording 2012 en 2013 en de vaststelling van transitiebedragen. In 2015-2017 zijn de risico's verder verminderd.

Bij de omzetbepaling van de DOT en overige zorgproducten heeft Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gehanteerd zoals opgenomen in paragraaf 5.1.4 van deze jaarrekening. Hierbij zijn de voorlopige uitkomsten van het aanvullend omzetonderzoek 2018 meegenomen en is de "Handreiking *Rechtmatigheidsonderzoek 2018 Medisch Specialistische Zorg*" gevolgd.

Toelichting (landelijke) onzekerheden jaarrekening 2018

De van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten in de jaarrekening 2018 zijn (inclusief de status hiervan) hierna toegelicht voor Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep:

1. Afwikkeling rechtmatigheidscontroles MSZ 2017 en evt. eerdere jaren

Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep heeft de over de uitkomsten van het zelfonderzoek 2017 en eerdere jaren finale overeenstemming bereikt met de zorgverzekeraars. De uitkomsten van de onderhandelingen hierover met de zorgverzekeraars zijn verwerkt in deze jaarrekening en dit heeft niet geleid tot materiële wijzigingen van de in de jaarrekening 2017 opgenomen nuanceringen.

2. Rechtmatigheidscontroles MSZ 2018

De NFU, NVZ en ZN hebben een Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek MSZ 2018 gepubliceerd. Door de NZa is niet bevestigd dat deze handreiking in overeenstemming is met publiekrechtelijke regelgeving, waarmee een inherent risico blijft bestaan. Deze rechtmatigheidscontroles worden beoordeeld door de representerende zorgverzekeraars. Op basis van dit oordeel zullen alle verzekeraars gezamenlijk over de rechtmatigheid van de facturatie 2018 concluderen. Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep heeft, voor de jaarrekening deels op basis van een risicoanalyse, onderzoek verricht naar de risico's die voor Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep materieel zijn. In deze risicoanalyse zijn de uitkomsten van eerder uitgevoerde aanvullende omzetonderzoeken en beschikbare overige in- en externe controles betrokken. Ook is een inschatting gemaakt van de DCM-controles over 2017 resp. 2018 op basis van Value Care.

Daarnaast is Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep bezig op basis van deze handreiking het onderzoek inzake 2018 af te ronden. De voorlopige uitkomsten zijn betrokken bij het opstellen van deze jaarrekening en het inschatten van de risico's die voortvloeien uit geconstateerde onjuiste registraties en/of declaraties, rekening houdende met de contractafspraken met zorgverzekeraars. Naar verwachting volgt in het najaar 2018 uitsluitel over dit onderzoek. Dit kan naar verwachting van de raad van bestuur van Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep leiden tot niet-materiële, nagekomen baten of lasten. Waar nodig heeft Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep nuanceringen geboekt.

Doelmatigheidscontroles over 2018 zullen door de zorgverzekeraars nog uitgevoerd (kunnen) worden. Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep gaat er van uit dat dit geen financieel effect met terugwerkende kracht heeft. De NZa heeft in het landelijk overleg echter niet bevestigd dat dit een terechte aanname is, dus deze onzekerheid blijft vooralsnog bestaan. Privaatrechtelijk heeft Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep geen afspraken terzake gemaakt met zorgverzekeraars, anders dan verwerking van de aandachtspunten zoals opgenomen in het landelijke omzetonderzoek en het bepalen van de toekomstige handelswijze op nieuwe doelmatigheidsaspecten. De uit de genoemde werkzaamheden en controles voortvloeiende beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten is verwerkt in deze jaarrekening.

Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

3. Toerekening van de contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar en afwikkeling oude jaren

Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep heeft met de zorgverzekeraars voor 2018 schadelastafspraken op basis van plafondatafspraken en aanneemsommen, met in een aantal gevallen doorleverplicht en doorleverkortingen op het meerdere, gemaakt. Toerekening van de schadelastafspraken aan het boekjaar 2018 heeft plaatsgevonden op basis van een beste schatting van het voortgangpercentage ultimo 2018 in lijn met de Handreiking omzetverantwoording, rekening houdend met de verwachte effecten van het rechtmatigheidsonderzoek. Deze correcties zijn conform de Handreiking omzetverantwoording op de omzet 2018 in mindering gebracht en waar nodig verwerkt in de waardering van het onderhanden werk ultimo 2018.

De uiteindelijke uitkomsten zullen later blijken uit de afrekeningen met zorgverzekeraars. In deze jaarrekening is de beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten verwerkt.

Ook afrekening van oude schadelastjaren met zorgverzekeraars (2015-2017) kan nog tot nagekomen effecten leiden.

Noordwest Ziekenhuisgroep staat aan het hoofd van de groep te Alkmaar.

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van immateriële en materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het vast actief.

Groot onderhoud wordt geactiveerd en afgeschreven naar gelang de levensduur.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Goodwill : 10%.
- Bedrijfsgebouwen : 2% - 20%.
- Machines en installaties 4% - 33%.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 2% - 10%
- Software: 10%

De materiële vaste activa waarvan de instelling krachtens een financiële leaseovereenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortkomende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Goodwill

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de desbetreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventueel direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen.

Negatieve goodwill valt vrij in de resultatenrekening voor zover lasten en verliezen zich voordoen. Indien hier bij de verwerking van de overname rekening mee is gehouden en deze lasten en verliezen betrouwbaar zijn te meten. Indien geen rekening is gehouden met verwachte lasten of verliezen, dan valt de negatieve goodwill vrij in overeenstemming met het gewogen gemiddelde van de resterende levensduur van de verworven afschrijfbaar activa. Voor zover negatieve goodwill uitkomt boven de reële waarde van de geïdentificeerde niet-monetaire activa wordt het meerdere direct in de resultatenrekening verwerkt.

Een overeengekomen mogelijke aanpassing van de verkrijgingsprijs die afhankelijk is gesteld van toekomstige gebeurtenissen wordt opgenomen in de verkrijgingsprijs zodra deze aanpassing waarschijnlijk is en het bedrag ervan betrouwbaar kan worden bepaald. Een dergelijke aanpassing resulteert ook in een aanpassing van (positieve of negatieve) goodwill met terugwerkende kracht. Ook is het mogelijk dat een eerdere schatting van de aanpassing van de verkrijgingsprijs moet worden herzien. Dergelijke aanpassingen van de verkrijgingsprijs, die worden verwerkt als schattingswijzigingen, resulteren ook in aanpassingen van de bepaalde (positieve of negatieve) goodwill. De aangepaste goodwill wordt prospectief afgeschreven vanaf het moment van de wijziging van de verkrijgingsprijs. Vergelijkende cijfers worden niet aangepast.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

De leningen aan niet-geconsolideerde deelnemingen worden initieel opgenomen tegen reële waarde.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige nettokasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Voorraden

Voorraden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van een voorziening voor incurantheid, voorzover daartoe aanleiding bestaat.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Deze worden door de instelling gescheiden van het basiscontract en apart verantwoord indien de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn, indien een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen en het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening.

Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Noordwest Ziekenhuisgroep maakt geen gebruik van dergelijke financiële instrumenten.

Overige vorderingen

Overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Overige financiële verplichtingen

Financiële verplichtingen die geen deel uitmaken van een handelsportefeuille worden tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd op basis van de effectieve rentemethode.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de directe opbrengstwaarde van de DBC / DBC-zorgproduct. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht. Voorzover daar aanleiding toe is wordt een voorziening oninbaarheid getroffen op het onderhanden werk.

Vorderingen

Vorderingen worden formeel opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs. In de praktijk komt dit neer op nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening asbest

De voorziening voor asbest wordt gevormd voor verwachte kosten inzake sanering van asbest, gebaseerd op een asbestsaneringsplan. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorziening persoonlijk levensfase budget

De voorziening persoonlijk levensfase budget (PLB) betreft enerzijds een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. Het persoonlijk levensfase budget kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. Deze voorziening betreft de nominale waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PLB-uren. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans, leeftijd en resterende dienstjaren tot het bereiken van de 55-jarige leeftijd.

Daarnaast betreft het een voorziening uit hoofde van de CAO verplichting in het kader van toegekende PLB uren. Dit deel van voorziening betreft de nominale waarde van de toegekende, nog niet opgenomen PLB-uren.

Voorziening jubileumverplichtingen en gratificatie pensionering

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen en uitkering bij pensionering. De voorziening betreft de nominale waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen en uitkeringen bij pensionering. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening systeemrisico's

De voorziening systeemrisico's betreft een voorziening voor de uitkomsten van het onderzoek in het kader van de handreiking rechtmatigheidscontroles MSZ 2018. De voorziening is een inschatting van het financiële effect voor de stichting. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorziening transitievergoeding

De voorziening transitievergoeding betreft een voorziening voor verwachte ontslaguitkeringen (nav transitievergoedingen) en gerelateerde loonkosten. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor betaalde transitiegelden is (waar relevant) een vordering op het UWV opgenomen.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken betreft een voorziening voor het salaris (max 2 jaar) aan medewerkers die langdurig ziek zijn. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde). De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. De baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

De opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de resultatenrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit. De beloningen van het personeel worden als last in de resultatenrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als overlopend actief voorzover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

Honorarium vrijgevestigd medisch specialisten

Het honorarium vrijgevestigd medisch specialisten betreft dat deel van de opbrengsten (op basis van integraal tarief) dat toekomt aan de vrijgevestigd medisch specialisten als vergoedigd voor de door de medisch specialisten geleverde arbeid. Het honorarium wordt bepaald op basis van de financiële afspraken met het betreffende MSB.

Pensioenen

Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Noordwest Ziekenhuisgroep. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Noordwest Ziekenhuisgroep betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In januari 2019 bedroeg de dekkingsgraad 99,2%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 128%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 12 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Noordwest Ziekenhuisgroep heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Noordwest Ziekenhuisgroep heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de resultatenrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden systematisch in de resultatenrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan de marktrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder Financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

5.1.4.4 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten. Onder geldmiddelen wordt verstaan: kasmiddelen, tegoeden op bankrekeningen, direct opeisbare deposito's en op korte termijn zeer liquide activa.

5.1.4.5 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

5.1.4.6 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de stichting zich gehouden aan de wet en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Kosten van goodwill die van derden is verkregen	1.233.793	1.388.017
Software	20.970.525	7.888.858
Totaal immateriële vaste activa	22.204.318	9.276.875
<i>Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	31-dec-18	31-dec-17
Boekwaarde per 1 januari	9.276.875	0
Bij: investeringen	14.098.319	9.431.099
Af: afschrijvingen	1.170.876	154.224
Boekwaarde per 31 december	22.204.318	9.276.875

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6.

De goodwill heeft betrekking op de verkrijging van de aandelen van GCA BV en de verwerving van de gelieerde Stichting GCA.

De software betreffen de investeringen in de ontwikkeling van een nieuw EPD, welke in de loop van 2018 in gebruik zijn genomen.

2. Materiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	31-dec-18	31-dec-17
Bedrijfsgebouwen en terreinen	94.653.684	97.042.894
Machines en installaties	62.546.924	53.616.389
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	15.787.632	12.806.272
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	405.359	500.734
Totaal materiële vaste activa	173.393.599	163.966.289
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	31-dec-18	31-dec-17
Boekwaarde per 1 januari	163.966.289	163.952.765
Bij: overname GCA	0	29.029
Bij: investeringen	29.987.884	18.218.557
Af: afschrijvingen	20.541.812	17.995.089
bijzondere waardeverminderingen	0	342.599
Af: desinvesteringen	18.762	-103.626
Boekwaarde per 31 december	173.393.599	163.966.289

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.7.

Onder de materiële vaste activa is voor een totaalbedrag van € 4.100.000 aan vaste activa opgenomen waarvan de zorginstelling alleen het economisch eigendom heeft.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Deelnemingen	1.766.009	1.728.743
Overige vorderingen	0	50.000
Totaal financiële vaste activa	<u><u>1.766.009</u></u>	<u><u>1.778.743</u></u>
<i>Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:</i>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	1.778.743	1.774.350
Resultaat Deelnemingen	37.266	22.545
Opheffen CMK Lease	0	-18.152
Afwaardering overige vorderingen	-50.000	0
Boekwaarde per 31 december	<u><u>1.766.009</u></u>	<u><u>1.778.743</u></u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.8.

De overige effecten betreft een aandelenbelang in de Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A. Gezien de ontwikkelingen binnen Centramed en de onzekerheid over de solvabiliteit van Centramed, is het belang in Centramed op nihil gewaardeerd (2017: idem). De overige vorderingen betreft een achtergestelde lening aan Holland Health. Deze is in 2018 volledig afgewaardeerd ivm verwachte oninbaarheid.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaalbelang (in %)	Eigen vermogen	Resultaat
				€	€
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
Symbiant B.V.	samenwerking pathologie	6.000	33%	2.907.129	75.050

Toelichting:

De cijfers van de deelnemingen betreffen het boekjaar 2017 (laatst vastgestelde jaarrekening).

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

4. Voorraden

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Medische middelen	1.021.669	936.946
Voedingsmiddelen	12.031	15.050
Hulpmiddelen	2.145.724	1.739.990
Geneesmiddelen	2.479.293	2.784.559
Overige voorraden	2.677.980	2.335.936
Totaal voorraden	<u>8.336.698</u>	<u>7.812.481</u>

Toelichting:

Op de voorraden is een voorziening voor incourantheid in aftrek gebracht van € 460.000 (2017: € 377.000).

5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten gereguleerd segment	3.426.701	2.904.878
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten vrij segment	42.503.195	41.342.944
Af: ontvangen voorschotten	-39.149.572	-39.043.572
Totaal onderhanden werk	<u>6.780.324</u>	<u>5.204.250</u>

Toelichting:

De openstaande DBC's per ultimo boekjaar zijn gewaardeerd en tot uitdrukking gebracht in de post onderhanden werk. Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's wordt gewaardeerd tegen directe opbrengstwaarde.

De waarde van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's die per ultimo boekjaar open stonden. Dit is bepaald met behulp van Logex.

Op het onderhanden werk is geen voorziening in mindering gebracht.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

6. *Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot*

Vordering uit hoofde van financieringstekort (Noordwest)

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Saldo per 1 januari	137.006	108.020
Correcties voorgaande jaren	0	0
Betalingen/ontvangsten	<u>-137.006</u>	<u>28.986</u>
Subtotaal mutatie boekjaar	<u>-137.006</u>	<u>28.986</u>
Saldo per 31 december	<u>0</u>	<u>137.006</u>
	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	<u>0</u>	<u>137.006</u>
	<u>0</u>	<u>137.006</u>

7. *Debiteuren en overige vorderingen*

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	28.731.722	44.025.806
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	48.257.212	75.593.275
Vorderingen op groepsmaatschappijen	775	170.001
Vooruitbetaalde bedragen	2.933.233	2.999.787
Nog te ontvangen bedragen	13.691.516	5.339.553
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>93.614.458</u>	<u>128.128.422</u>

Toelichting:

De voorziening oninbare debiteuren die in aftrek op de vorderingen is gebracht bedraagt € 1.161.000 tegenover € 894.000 in 2017.

Op de debiteuren en nog te factureren omzet is een bedrag van respectievelijk € 32.173.000 en € 2.147.000 uit hoofde van bevoorschotting in mindering gebracht.

In de nog te ontvangen bedragen is een bedrag van € 1.269.000 opgenomen met een looptijd langer dan een jaar.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

8.Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Bankrekeningen	25.435.974	14.022.557
Totaal liquide middelen	<u>25.435.974</u>	<u>14.022.557</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

9. Groepsvermogen

Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Kapitaal	1.599.219	1.599.219
Bestemmingsreserves	111.933.395	100.207.490
Algemene en overige reserves	<u>5.280.381</u>	<u>5.240.070</u>
Totaal groepsvermogen	<u><u>118.812.995</u></u>	<u><u>107.046.779</u></u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2018</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2018</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	1.599.219	0	0	1.599.219
Totaal kapitaal	<u>1.599.219</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.599.219</u>

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2018</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2018</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsreserves:				
Reserve aanvaardbare kosten	100.207.490	11.725.905	0	111.933.395
Herwaarderingsreserve:				
Totaal bestemmingsreserves	<u>100.207.490</u>	<u>11.725.905</u>	<u>0</u>	<u>111.933.395</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2018</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2018</u>
	€	€	€	€
Overige reserves:				
Overige reserves	5.240.070	40.311	0	5.280.381
Totaal algemene en overige reserves	<u>5.240.070</u>	<u>40.311</u>	<u>0</u>	<u>5.280.381</u>

Aandeel derden

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2018</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2018</u>
	€	€	€	€
Aandeel derden Dermatologie MGG B.V.	122.935	69.442	0	192.377
Totaal kapitaal	<u>122.935</u>	<u>69.442</u>	<u>0</u>	<u>192.377</u>

Toelichting:

Het aandeel derden betreft het aandeel in Dermatologie MGG B.V. dat niet in bezit is van Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep. Het resultaat van Starlet wordt verantwoord onder de overige reserves. Het overige resultaat wordt toegevoegd aan de reserve aanvaardbare kosten.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

10. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2018	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€	€
Voorziening asbest	4.113.851	51.533	-99.153	0	4.066.231
Jubileumuitkering/gratificatie pensionering	2.839.966	398.997	-275.806	0	2.963.157
Persoonlijk levensfasebudget	21.957.603	3.655.241	-1.238.074	-1.801	24.372.969
Voorziening systeemrisico's	337.304	421.921	-52.700	0	706.525
Voorziening transitievergoedingen	1.404.188	1.346.474	-341.200	-29.065	2.380.397
Voorziening langdurig zieken	1.043.492	0	0	-571.700	471.792
Totaal voorzieningen	31.696.405	5.874.166	-2.006.933	-602.566	34.961.071

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

31-dec-2018

Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	3.558.714
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	31.402.357
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	1.200.000

Toelichting per categorie voorziening:*Voorziening asbest*

De voorziening asbest betreft de inschatting voor het saneren van asbest op basis van een saneringsonderzoek op alle locaties.

Voorziening jubileumuitkering en gratificatie pensionering.

De voorziening jubileumuitkeringen betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen en uitkering bij pensionering tegen nominale waarde. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening PLB

De verslaggevingsrichtlijn voor personeelsbeloningen (RJ 271) verplicht het treffen van een voorziening jegens personeelsleden voor toekomstige verplichtingen groter dan een jaar.

De voorziening persoonlijk levensfase budget heeft betrekking op de individuele rechten die voortvloeien uit de CAO ziekenhuizen. De voorziening persoonlijk levensfase budget bestaat uit de voorziening voor reguliere rechten alsmede uit de voorziening voor de specifieke overgangsregeling.

Voorziening systeemrisico's

De voorziening systeemrisico's betreft de inschatting van de uitkomsten van het self assessment 2018, voorzover er geen sprake is van overfinanciering.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken betreft een voorziening voor het salaris (max 2 jaar) aan medewerkers die langdurig ziek zijn, en naar verwachting niet meer volledig kunnen terugkeren.

Voorziening transitievergoeding

De voorziening transitievergoeding betreft een voorziening voor verwachte ontslaguitkeringen (nav transitievergoedingen) en gerelateerde loonkosten.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

11. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Schulden aan banken	80.570.167	87.472.251
Overige langlopende schulden	0	47.324
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>80.570.167</u>	<u>87.519.575</u>

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Stand per 1 januari	99.048.589	111.394.243
Bij: overname GCA	0	47.324
Bij: nieuwe leningen	3.125.471	0
Af: aflossingen	11.726.529	12.392.978
Stand per 31 december	<u>90.447.531</u>	<u>99.048.589</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	9.877.364	11.529.014
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>80.570.167</u>	<u>87.519.575</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	9.877.364	11.529.014
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	80.570.167	87.519.575
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	58.063.189	57.736.983

Toelichting:

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden (5.1.9). De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden (punt 11).

Er is geen sprake van embedded derivaten, derhalve is RJ 290 voor dat deel niet van toepassing.

12. Overige kortlopende schulden

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Crediteuren	27.649.016	25.493.410
Schulden aan groepsmaatschappijen	1.139.362	1.056.643
Schuld aan zorgverzekeraars	12.225.367	19.123.707
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	9.877.364	11.529.014
Belastingen en sociale premies	10.936.575	10.095.752
Schulden terzake pensioenen	811.942	397.349
Nog te betalen salarissen	244.235	75.726
Vakantiegeld	7.711.786	7.532.682
Vakantiedagen	5.544.183	5.262.403
Overige schulden	10.894.452	15.792.397
Nog te betalen kosten	1.014.548	989.000
Honorarium specialisten niet in loondienst	8.945.939	6.592.844
Totaal overige kortlopende schulden	<u>96.994.769</u>	<u>103.940.929</u>

Toelichting:

Per 31 december 2018 is met de ABN Amro Bank N.V. kredietfaciliteit in rekening-courant van EUR 55 miljoen (2017: EUR 55 miljoen) overeengekomen, met als rentepercentage het gemiddeld 1-maands Euribor tegen een op concernniveau overeengekomen debiteuren en liquiditeitsopslag.

Ten behoeve van deze kredietfaciliteit zijn de volgende zekerheden verstrekt:

- verpanding van de vorderingen en inventarissen door Noordwest;
- gezamenlijke hypotheek ten behoeve van van ABN Amro, het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WfZ) en de Gemeente Den Helder met betrekking tot de aan Noordwest toebehorende registergoederen.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

13. Financiële instrumenten

Algemeen

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

De instelling handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of markt- of kredietrisico's.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn grotendeels geconcentreerd bij de verzekeraars.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

14. Niet in de balans opgenomen regelingen

Garantstelling Centramed

De stichting heeft een garantstelling afgegeven aan de Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A. voor een bedrag van € 135.520.

Waarborgfonds voor de zorgsector

Op elke deelnemer van het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WfZ) rust de verplichting om voor maximaal 3% van de restantschuld van de leningen bij te dragen. Deze zekerheid is nodig voor het geval het fonds onverhoopt uitbetalingen aan geldgevers moet doen vanwege het financieel in gebreke blijven van deelnemers.

Het obligo dat hieruit voortvloeit bedraagt voor het verslagjaar € 1.220.670. Dit obligo wordt terugbetaald zodra het vermogen van het WfZ weer op niveau is.

Investerings- en ICT verplichtingen

Uit hoofde van investeringen zijn per balansdatum verplichtingen aangegaan ter waarde van € 13 miljoen.

De jaarlijkse licentiekosten voor het gebruik van Chipsoft HIX bedragen € 2,9 miljoen voor een periode van 10 jaar.

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2018 is het mbi-omzetplafond door de NZa vastgesteld op EUR 21.649,7 miljoen (prijsniveau 2017).

Bij het opstellen van de jaarrekening 2018 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2018. Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2018.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

Huur- en leaseverplichtingen

Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep

De met derden aangegane huurverplichtingen voor onroerende zaken bedragen in totaal € 3.777.000. De resterende looptijden van de huurcontracten variëren van 1 tot 5 jaar.

Binnen 1 jaar	€ 1.081.000
Meer dan 1 maar korter dan 5 jaar	<u>€ 2.696.000</u>
Totaal	€ 3.777.000

Starlet DC B.V.

De verwachte huurverplichtingen voor het boekjaar 2019 bedragen circa Euro 420.000, de huurcontracten die hieraan ten grondslag liggen hebben verschillende opzegtermijnen, de meeste zijn binnen een jaar opzegbaar. Voor zover er contracten zijn die langer lopen dan 1 jaar geldt de volgende verplichting:

Meer dan 1 maar korter dan 5 jaar	€ 114.912
-----------------------------------	-----------

Starlet DC B.V. is leaseverplichtingen aangegaan voor een looptijd van 6 resp. 5 jaar voor in totaal 14 auto's. De leaseverplichting is als volgt:

Binnen 1 jaar	€ 62.358
Meer dan 1 maar korter dan 5 jaar	<u>€ 53.708</u>
	€ 116.065

In 2014 is Starlet operational lease verplichting aangegaan voor AQT90 apparaten (point of care testing). De lease heeft een looptijd van 5 jaar en een jaarlijkse leaseverplichting van Euro 4.356. De resterende termijn per balansdatum is 5 maanden, derhalve Euro 1.815.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.2.

5.1.6 MUTATIEOVERZICHT IMMATERIELE VASTE ACTIVA

	Kosten van goodwill die van derden is verkregen	Software	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari 2018			
- aanschafwaarde	1.542.241	7.888.858	9.431.099
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	154.224	0	154.224
Boekwaarde per 1 januari 2018	<u>1.388.017</u>	<u>7.888.858</u>	<u>9.276.875</u>
Mutaties in het boekjaar			
- investeringen	0	14.098.319	14.098.319
- herwaarderingen	0	0	0
- afschrijvingen	154.224	1.016.652	1.170.876
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-154.224</u>	<u>13.081.667</u>	<u>12.927.443</u>
Stand per 31 december 2018			
- aanschafwaarde	1.542.241	21.987.177	23.529.418
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	308.448	1.016.652	1.325.100
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>1.233.793</u>	<u>20.970.525</u>	<u>22.204.318</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	10,0%	10,0%	

5.1.7 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2018					
- aanschafwaarde	203.505.230	109.814.978	12.806.272	953.754	327.080.234
- cumulatieve herwaarderingen	3.040.000	0	0	0	3.040.000
- cumulatieve afschrijvingen	103.422.336	56.198.589	0	453.020	160.073.945
Boekwaarde per 1 januari 2018	<u>97.042.894</u>	<u>53.616.389</u>	<u>12.806.272</u>	<u>500.734</u>	<u>163.966.289</u>
Mutaties in het boekjaar					
- investeringen	1.870.069	15.466.330	12.651.485	0	29.987.884
- overname GCA					0
- herwaarderingen					0
- afschrijvingen	7.476.571	12.969.866	0	95.375	20.541.812
- bijzondere waardevermind. tlv. afschrijving					0
- bijzondere waardevermind. tlv. aanschaf	0	0	0	0	0
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>					
.aanschafwaarde	3.486.697	10.192.229	0	0	13.678.926
.cumulatieve herwaarderingen					0
.cumulatieve afschrijvingen	3.486.697	10.192.229	0	0	13.678.926
<i>-herrubricering</i>					
.aanschafwaarde	3.217.292	6.452.833	-9.670.125	0	0
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0
<i>- desinvesteringen</i>					
aanschafwaarde	0	18.762	0	0	18.762
cumulatieve herwaarderingen					0
cumulatieve afschrijvingen					0
per saldo	<u>0</u>	<u>18.762</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>18.762</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-2.389.210</u>	<u>8.930.535</u>	<u>2.981.360</u>	<u>-95.375</u>	<u>9.427.310</u>
Stand per 31 december 2018					
- aanschafwaarde	205.105.894	121.523.150	15.787.632	953.754	343.370.430
- cumulatieve herwaarderingen	3.040.000	0	0	0	3.040.000
- cumulatieve afschrijvingen	107.412.210	58.976.226	0	548.395	166.936.831
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>94.653.684</u>	<u>62.546.924</u>	<u>15.787.632</u>	<u>405.359</u>	<u>173.393.599</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	2% / 2,2% / 4% 5% / 10% / 20%	4% / 5% / 10% 14% / 20% / 33%	0,0%	2% / 5% / 10%	

5.1.8 MUTATIEOVERZICHT FINANCIELE VASTE ACTIVA

	<u>Deelnemingen</u>	<u>Overige effecten</u>	<u>Overige vorderingen</u>	<u>Totaal</u>
	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2018	1.728.743	0	50.000	1.778.743
Resultaat deelnemingen	37.266			37.266
Afwaardering overige vorderingen			-50.000	-50.000
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>1.766.009</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.766.009</u>

BIJLAGE

5.1.9 Overzicht langlopende schulden ultimo 2018

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke-rente	Restschuld 31 december 2017	Nieuwe leningen in 2018	Aflossing in 2018	Restschuld 31 december 2018	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2018	Aflossingswijze	Aflossing 2019	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€	€		€	
BNG	1-jun-95	11.344.505	26	onderhands	7,300%	1.361.341	0	453.780	907.561	0	2	lineair	453.780	Gemeente Garantie
Rabobank	26-okt-95	18.151.209	26	onderhands	6,980%	2.178.146	0	726.048	1.452.098	0	2	lineair	726.048	Gemeente Garantie
NWB	18-dec-96	14.747.857	25	onderhands	6,285%	2.359.658	0	589.914	1.769.744	0	3	lineair	589.914	Gemeente Garantie
Rabobank	18-dec-96	14.747.857	25	onderhands	6,285%	2.359.658	0	589.914	1.769.744	0	3	lineair	589.914	Gemeente Garantie
BNG	1-apr-01	4.537.802	25	onderhands	5,650%	4.537.802	0	0	4.537.802	4.537.802	9	fixe	0	WFZ Garantie
BNG	1-apr-01	4.537.802	25	onderhands	5,650%	4.537.802	0	0	4.537.802	4.537.802	9	fixe	0	WFZ Garantie
BNG	1-apr-01	4.537.802	25	onderhands	5,650%	4.537.802	0	0	4.537.802	4.537.802	9	fixe	0	WFZ Garantie
BNG	1-apr-01	4.537.802	25	onderhands	5,650%	4.537.802	0	0	4.537.802	4.537.802	9	fixe	0	WFZ Garantie
BNG	21-jan-04	5.000.000	30	onderhands	5,055%	5.000.000	0	0	5.000.000	5.000.000	16	fixe	0	WFZ Garantie
BNG	22-dec-08	4.538.000	10	onderhands	4,390%	453.800	0	453.800	0	0	0	lineair	0	WFZ Garantie
NWB	16-dec-09	20.000.000	10	onderhands	3,260%	4.000.000	0	2.000.000	2.000.000	0	1	lineair	2.000.000	WFZ Garantie
BNG	16-dec-09	20.000.000	20	onderhands	4,050%	12.000.000	0	1.000.000	11.000.000	6.000.000	11	lineair	1.000.000	WFZ Garantie
BNG	1-jul-13	3.400.000	5	onderhands	0,950%	510.000	0	510.000	-	0	0	lineair	0	WFZ Garantie
ABNAMRO	11-dec-14	7.000.000	10	onderhands	2,800%	5.716.674	0	466.964	5.250.010	2.916.690	6	lineair	466.664	*
ABNAMRO	11-dec-14	9.975.000	10	onderhands	2,650%	8.803.437	0	498.750	8.104.687	5.610.338	6	lineair	498.750	*
NWB	4-nov-14	6.000.000	15	onderhands	1,720%	6.000.000	0	0	6.000.000	4.800.000	11	na 5 jr in 10 jr	0	Gemeente Den Helder
ABNAMRO	11-dec-14	10.100.000	10	onderhands	2,750%	8.248.337	0	673.332	7.575.005	4.208.345	6	lineair	673.332	*
ABNAMRO	11-dec-14	7.680.000	10	onderhands	2,75%	6.272.000	0	512.000	5.760.000	3.200.000	7	lineair	512.000	*
ABNAMRO	1-jul-15	4.800.000	4	onderhands	2,80%	1.800.000	0	1.200.000	600.000	0	1	lineair	600.000	*
ABNAMRO	31-dec-16	8.000.000	10	onderhands	2,80%	7.400.000	0	800.000	6.600.000	2.600.000	7	lineair	800.000	*
ABN AMRO Lease	25-feb-14	883.300	4	Lease	4,80%	483.162	0	483.162	-	0	0	lease	0	Lease
ABN AMRO Lease	5-dec-14	502.305	7	Lease	3,50%	295.963	0	71.793	224.170	0	3	lease	74.322	Lease
ABN AMRO Lease	11-jul-16	2.000.000	4	Lease	2,10%	1.270.054	0	499.856	770.198	0	1	lease	510.628	Lease
ABN AMRO Lease	15-jan-18	423.500	10	Lease	2,99%	0	423.500	37.546	385.954	182.778	9	lease	38.540	Lease
ABN AMRO Lease	11-sep-18	1.708.583	10	Lease	2,73%	0	1.708.583	49.763	1.658.820	855.428	9	lease	191.438	Lease
ABN AMRO Lease	11-sep-18	993.388	5	Lease	2,20%	0	993.388	62.883	930.505	0	4	lease	152.033	Lease
Dermtout BV	30-dec-12	182.000		Aflossingsvrij	4,70%	47.324	0	47.324	-	0	0	aflossingsvrij	0	pandrecht op vorderingen op zorgverzekeraars en debiteuren
Totaal						99.048.565	3.125.471	11.726.529	90.447.507	58.063.189			9.877.364	

*1) voor de gestelde zekerheden bij deze leningen wordt verwezen naar de toelichting op de kortlopende schulden onder 5.1.5 punt 12.

80.570.143

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

BATEN

15. Toelichting opbrengsten zorgprestaties

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet	426.498.173	416.324.306
Beschikbaarheidsbijdragen Zorg	9.323.040	2.892.956
Opbrengst dienstverlening andere zorginstellingen	1.787.298	2.318.083
Opbrengsten huisartsenlaboratorium (Starlet)	9.383.950	6.360.442
Opbrengsten trombosediens (Starlet)	2.846.116	2.995.215
Overige zorgprestaties	10.627.610	10.929.557
Totaal	<u>460.466.186</u>	<u>441.820.559</u>

Toelichting:

In 2018 is de eerste lijns microbiologie productie overgeheveld naar Starlet. Dit leidt tot een toename van de opbrengsten huisartsenlaboratorium in 2018. Naast de reguliere beschikbaarheidsgelden voortvloeiend uit de NZa regeling zijn in 2018 additionele beschikbaarheidsgelden verantwoord. Deze extra beschikbaarheidsgelden komen voort uit de overeenkomst met zorgverzekeraars om additioneel de vereiste beschikbaarheid op locatie Den Helder te financieren (voor 2018: € 5,3 mln). Deze overeenkomst is ingegaan met terugwerkende kracht tot 2017 zodat in de opbrengsten 2018 ook een nagekomen opbrengst 2017 (€ 2,4 mln) is verantwoord.

16. Subsidies

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	15.947.496	15.502.929
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	4.633.541	3.960.764
Totaal	<u>20.581.037</u>	<u>19.463.693</u>

Toelichting:

Onder de overige subsidies is de ontvangen subsidie kwaliteitsimpuls opgenomen van € 3,8 miljoen (2017: 3,5 miljoen).

17. Toelichting overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Overige dienstverlening (waaronder 2e-4e geldstroom UMC's voor onderzoek):		
Opbrengst parkeren	995.661	969.144
Opbrengst personeelsrestaurant	973.132	855.264
Opbrengst administratieve dienstverlening	1.183.397	1.262.585
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed):		
Opbrengsten detachering	2.245.901	2.212.952
Opbrengsten verhuur	861.394	842.158
Overige opbrengsten	1.796.758	1.655.823
Totaal	<u>8.056.242</u>	<u>7.797.925</u>

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

LASTEN

18. Personeelskosten*De specificatie is als volgt:*

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Lonen en salarissen	176.653.695	169.907.313
Sociale lasten	25.249.393	23.420.853
Pensioenpremies	14.914.424	14.267.922
Andere personeelskosten	<u>10.219.880</u>	<u>10.843.380</u>
Subtotaal	227.037.393	218.439.468
Personeel niet in loondienst	10.816.746	7.381.910
Totaal personeelskosten	<u><u>237.854.139</u></u>	<u><u>225.821.378</u></u>
Gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's)	3.476	3.388
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>3.476</u>	<u>3.388</u>
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	0	0

19. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa*De specificatie is als volgt:*

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	1.170.876	154.224
- materiële vaste activa	20.541.811	17.995.089
Totaal afschrijvingen	<u><u>21.712.687</u></u>	<u><u>18.149.313</u></u>

20. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa*De specificatie is als volgt:*

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- materiële vaste activa	0	342.599
Totaal	<u><u>0</u></u>	<u><u>342.599</u></u>

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

LASTEN

21. Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Honorariumkosten specialisten niet in loondienst	63.055.628	60.785.202
Totaal	<u>63.055.628</u>	<u>60.785.202</u>

22. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	12.517.655	11.800.947
Algemene kosten	32.055.920	29.256.596
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	94.125.103	91.087.954
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	5.656.698	6.909.129
- Energiekosten gas	2.359.898	2.423.077
- Energiekosten stroom	640.175	701.044
- Energie transport en overig	172.829	168.647
Subtotaal	<u>8.829.600</u>	<u>10.201.897</u>
Huur en leasing	1.453.110	1.394.701
Dotaties en vrijval voorzieningen	1.400.178	601.104
Totaal overige bedrijfskosten	<u>150.381.566</u>	<u>144.343.199</u>

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

23. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Resultaat deelnemingen	37.277	22.464
Subtotaal financiële baten	<u>37.277</u>	<u>22.464</u>
Rentelasten	-4.086.007	-4.564.453
Resultaat deelnemingen	0	0
Vennootschapsbelasting	-215.056	-95.291
Subtotaal financiële lasten	<u>-4.301.063</u>	<u>-4.659.743</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>-4.263.787</u></u>	<u><u>-4.637.280</u></u>

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

24. Bezoldiging bestuurders en toezichthouders in het kader van de WNT

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Noordwest Ziekenhuisgroep. Het voor Noordwest Ziekenhuisgroep toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen Noordwest Ziekenhuisgroep

bedragen x € 1	J.G.M. Hendriks	F. Haak van der Lely	J. Sernee
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Bestuur	Lid Raad van Bestuur	Lid Raad van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1-1-2018 tm 31-12-2018	1-1-2018 tm 31-12-2018	1-1-2018 tm 31-12-2018
Deeltijdfactor in fte	1	1	1
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	196.878	184.400	160.706
Beloningen betaalbaar op termijn	11.539	11.567	11.341
Subtotaal	208.417	195.967	172.047
<i>Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum</i>	<i>189.000</i>	<i>189.000</i>	<i>189.000</i>
-/- Onverschuldigd betaald	nvt	nvt	nvt
Totale bezoldiging	208.417	195.967	172.047
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	Er is sprake van overgangsrecht	Er is sprake van overgangsrecht	nvt
Gegevens 2017			
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1-1-2017 tm 31-12-2017	1-1-2017 tm 31-12-2017	1-1-2017 tm 31-12-2017
Deeltijdfactor 2017 in fte	1	1	1
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	196.876	184.400	126.490
Beloningen betaalbaar op termijn	11.184	11.161	11.000
Subtotaal	208.060	195.561	137.490
<i>Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum</i>	<i>181.000</i>	<i>181.000</i>	<i>181.000</i>
-/- Onverschuldigd betaald	nvt	nvt	nvt
Totale bezoldiging	208.060	195.561	137.490

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

1b. Leidinggevende topfunctionarissen Starlet

bedragen x € 1	J. Goudriaan- Barendrecht	A. Zwagerman	Y. Grapendaal- Bok
Funcctiegegevens	Algemeen directeur	Financieel directeur	Medisch directeur
Aanvang en einde functievulling in 2018	1-1-2018 tm 31-12-2018	1-1-2018 tm 31-12-2018	1-1-2018 tm 31-12-2018
Deeltijdfactor in fte	1	0,11	0,833
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	via Noordwest	ja
Bezoldiging			
Beloning/bezoldiging plus belastbare	125.003	12.000	10.007
Beloningen betaalbaar op termijn	11.292	-	911
Subtotaal	136.295	12.000	10.918
<i>Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum</i>	<i>189.000</i>	<i>20.998</i>	<i>15.750</i>
-/- Onverschuldigd betaald	nvt	nvt	nvt
Totale bezoldiging	136.295	12.000	4.239
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt	nvt
Gegevens 2017			
Aanvang en einde functievulling in 2017	1-1-2017 tm 31-12-2017	1-1-2017 tm 31-12-2017	1-8-2017 tm 31-12-2017
Deeltijdfactor 2017 in fte	1	0,0811	0,0833
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	via Noordwest	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	124.487	12.000	3.866
Beloningen betaalbaar op termijn	10.996	-	373
Subtotaal	135.483	12.000	4.239
<i>Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum</i>	<i>181.000</i>	<i>15.077</i>	<i>6.323</i>
-/- Onverschuldigd betaald	nvt	nvt	nvt
Totale bezoldiging	135.483	12.000	4.239

1c. Leidinggevende topfunctionarissen Stichting GCA

bedragen x € 1	A. Zwagerman
Funcctiegegevens	Algemeen directeur
Aanvang en einde functievulling in 2018	1-1-2018 tm 31-12- 2018
Deeltijdfactor in fte	0
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	via Noordwest
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen ⁹	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-
Subtotaal	-
<i>Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum</i>	<i>189.000</i>
-/- Onverschuldigd betaald	nvt
Totale bezoldiging	-
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt
Gegevens 2017	
Aanvang en einde functievulling in 2017	17-02-2017 tm 31-12-2017
Deeltijdfactor 2017 in fte	0
(Fictieve) dienstbetrekking?	via Noordwest
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-
Subtotaal	-
<i>Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum</i>	<i>181.000</i>
-/- Onverschuldigd betaald	nvt
Totale bezoldiging	-

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

1d. Toezichthoudende topfunctionarissen Noordwest Ziekenhuisgroep

bedragen x € 1	L.C. Bruqeman Voorzitter Raad van Toezicht	W.K. Jaarsma Lid Raad van Toezicht	R.A. Cohen Lid Raad van Toezicht	S. Vlaar Lid Raad van Toezicht
Functiegegevens				
Aanvang en einde functievulling in 2018	1-1-2018 tm 31-12-2018	1-1-2018 tm 30-4-2018	1-1-2018 tm 30-4-2018	1-11-2018 tm 31-12-2018
Bezoldiging				
Bezoldiging	28.050	5.967	5.967	3.117
<i>Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum</i>	28.350	6.300	6.300	3.150
-/- Onverschuldigd betaald	nvt	nvt	nvt	nvt
Totale bezoldiging	28.050	5.967	5.967	3.117
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt	nvt	nvt
Gegevens 2017				
Aanvang en einde functievulling in 2017	1-1-2017 tm 31-12-2017	1-1-2017 tm 31-12-2017	1-1-2017 tm 31-12-2017	nvt
Totale bezoldiging 2017	24.000	16.000	16.000	-
<i>Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum</i>	27.150	18.100	18.100	-
bedragen x € 1		J.W.S. Eyssen	D. Enklaar	J.A. Rauwerda
Functiegegevens		Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievulling in 2018		1-1-2018 tm 31-12-2018	1-1-2018 tm 31-12-2018	1-1-2018 tm 31-12-2018
Bezoldiging				
Bezoldiging		18.700	18.700	18.700
<i>Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum</i>		18.900	18.900	18.900
-/- Onverschuldigd betaald		nvt	nvt	nvt
Totale bezoldiging		18.700	18.700	18.700
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		nvt	nvt	nvt
Gegevens 2017				
Aanvang en einde functievulling in 2017		1-1-2017 tm 31-12-2017	1-1-2017 tm 31-12-2017	1-9-2017 tm 31-12-2017
Totale bezoldiging 2017		17.900	16.000	5.333
<i>Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum</i>		18.100	18.100	6.050

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

1e. Toezichthoudende topfunctionarissen Starlet

bedragen x € 1 Functiegegevens	V. Krul Voorzitter Raad van Toezicht 1-1-2018 tm 31-12- 2018	E. van Eck Lid Raad van Toezicht 1-1-2018 tm 31-12- 2018
Aanvang en einde functievulling in 2018		
Bezoldiging	4.750	4.750
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	28.350	18.900
-/- Onverschuldigd betaald	nvt	nvt
Totale bezoldiging	4.750	4.750
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt
Gegevens 2017		
Aanvang en einde functievulling in 2017	1-1-2017 tm 31-12- 2017	1-1-2017 tm 31-12- 2017
Totale bezoldiging 2017	4.750	4.750
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	27.150	18.100

Topfunctionaris Starlet met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam topfunctionaris	Functie
F. Hoefnagel	Lid Raad van Toezicht

1f. Toezichthoudende topfunctionarissen GCA

Topfunctionaris GCA met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam topfunctionaris	Functie
F. Hoefnagel	Lid Raad van Toezicht
J. Gerritsen-Mol	Lid Raad van Toezicht
M. Hamer	Lid Raad van Toezicht

25. Honoraria accountant

	2018 €	2017 €
De honoraria van de accountant zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	200.606	177.700
2 Overige controlewerkzaamheden	93.808	74.515
3 Fiscale advisering	0	0
4 Niet-controlediensten	0	59.740
Totaal honoraria accountant	294.414	311.955

26. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders is opgenomen onder punt 24.

5.1.11 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2018
(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-18 €	31-dec-17 €
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	20.970.525	7.888.858
Materiële vaste activa	2	167.640.260	158.054.907
Financiële vaste activa	3	4.468.158	4.067.559
Totaal vaste activa		<u>193.078.943</u>	<u>170.011.324</u>
Vlottende activa			
Voorraden	4	8.205.173	7.630.507
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5	6.571.244	5.204.250
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	6	0	137.006
Debiteuren en overige vorderingen	7	91.331.314	125.608.132
Liquide middelen	8	23.398.275	11.982.333
Totaal vlottende activa		<u>129.506.006</u>	<u>150.562.229</u>
Totaal activa		<u><u>322.584.949</u></u>	<u><u>320.573.553</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal	9	1.599.219	1.599.219
Bestemmingsreserves		112.757.543	100.995.715
Algemene en overige reserves		4.458.048	4.458.048
Totaal eigen vermogen		<u>118.814.810</u>	<u>107.052.982</u>
Voorzieningen	10	34.744.206	31.459.067
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	11	75.322.143	81.712.227
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Overige kortlopende schulden	12	93.703.790	100.349.277
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		<u>93.703.790</u>	<u>100.349.277</u>
Totaal passiva		<u><u>322.584.949</u></u>	<u><u>320.573.553</u></u>

5.1.12 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2018

	<u>Ref.</u>	<u>2018</u> €	<u>2017</u> €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties	15	445.658.851	428.170.844
Subsidies	16	20.581.037	19.463.693
Overige bedrijfsopbrengsten	17	8.751.096	8.737.734
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>474.990.984</u>	<u>456.372.270</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	18	230.471.273	218.927.095
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	19	20.961.935	17.351.834
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	20	0	342.599
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	21	61.859.409	59.652.940
Overige bedrijfskosten	22	146.984.487	141.441.186
Som der bedrijfslasten		<u>460.277.104</u>	<u>437.715.654</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		14.713.880	18.656.616
Financiële baten en lasten	23	-2.952.052	-3.716.318
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		<u>11.761.828</u>	<u>14.940.297</u>
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>11.761.828</u></u>	<u><u>14.940.297</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2018</u> €	<u>2017</u> €
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsreserve RAK		11.761.828	14.940.297
		<u><u>11.761.828</u></u>	<u><u>14.940.297</u></u>

**5.1.13 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING
ENKELVOUDIGE JAARREKENING**

5.1.13.1 Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening zijn, voor zover niet anders vermeld, gelijk aan de grondslagen zoals opgenomen in de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€	€
Software	20.970.525	7.888.858
Totaal immateriële vaste activa	<u>20.970.525</u>	<u>7.888.858</u>
<i>Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	7.888.858	0
Bij: investeringen	14.098.319	7.888.858
Af: afschrijvingen	1.016.652	0
Boekwaarde per 31 december	<u>20.970.525</u>	<u>7.888.858</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.15.
De immateriële vaste activa betreffen de investeringen in de ontwikkeling van een nieuw EPD, welke in de loop van 2018 in gebruik is genomen.

2. Materiële vaste activa

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	93.598.297	95.933.870
Machines en installaties	58.387.632	49.314.765
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	15.654.331	12.806.272
Totaal materiële vaste activa	<u>167.640.260</u>	<u>158.054.907</u>
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	158.054.907	157.623.084
Bij: investeringen	29.548.524	18.016.486
Af: afschrijvingen	19.944.409	17.351.834
Af: bijzondere waardeverminderingen	0	342.599
Af: desinvesteringen	18.762	-109.770
Boekwaarde per 31 december	<u>167.640.260</u>	<u>158.054.907</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.16.
Onder de materiële vaste activa is voor een totaalbedrag van € 4.100.000 aan vaste activa opgenomen waarvan de zorginstelling alleen het economisch eigendom heeft.
Voor de toelichting op de bijzondere waardeverminderingen wordt verwezen naar paragraaf 5.1.18 onder punt 20.

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	2.702.148	2.288.815
Overige deelnemingen	1.766.010	1.728.744
Overige vorderingen	0	50.000
Totaal financiële vaste activa	<u>4.468.158</u>	<u>4.067.559</u>

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	4.067.559	3.985.056
Resultaat deelnemingen	450.599	700.655
Ontvangen dividend	0	-600.000
Opheffen CMK Lease	0	-18.152
Afwaarderen overige vorderingen	-50.000	0
Boekwaarde per 31 december	<u>4.468.158</u>	<u>4.067.559</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.17.

De overige effecten betreft een aandelenbelang in de Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A. Gezien de ontwikkelingen binnen Centramed en de onzekerheid over de solvabiliteit van Centramed, is het belang in Centramed op nihil gewaardeerd (2017: idem).

De overige vorderingen betreft een achtergestelde lening aan Holland Health. Deze is in 2018 volledig afgewaardeerd ivm verwachte oninbaarheid.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaalbelang (in %)	Eigen vermogen	Resultaat
rechtspersoon				€	€
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
Cyclotron Noordwest B.V.	Vervaardigen radiofarmaceutische producten	18.000	100%	-689.489	186.387
Dermatologie MGG B.V.	Dermatologie	80	80%	601.545	316.355
Symbiant B.V.	Pathologie	6.000	33%	2.907.129	75.050
Starlet	Huisartsenlab	18.000	100%	1.797.159	408.576
Noordwest Ziekenhuis Holding B.V.	Trombosedienst			-325.902	-326.002
	Beheer	100	100%		
Zeggenschapsbelangen:					
	Gynaecologische zorg				
Stichting GCA		nvt	nvt	-5.315	-3.607
Belangen samen met dochtermaatschappijen:					
	Gynaecologische zorg				
GCA BV	Productie elektriciteit	18.000	100%	112.591	68.759
Zonne-energie Dogger B.V.		1.000	100%	0	0

Toelichting:

De cijfers van de deelnemingen betreffen het boekjaar 2017 (laatst vastgestelde jaarrekening).

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Medische middelen	890.144	754.973
Voedingsmiddelen	12.031	15.050
Hulpmiddelen	2.145.724	1.739.990
Overige voorraden:		
Geneesmiddelen	2.479.293	2.784.559
Overige voorraden	2.677.980	2.335.936
Totaal voorraden	<u>8.205.173</u>	<u>7.630.507</u>

Toelichting:

Op de voorraden is een voorziening voor incurantheid in aftrek gebracht van € 460.000 (2017: € 377.000).

5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten gereguleerd segment	3.426.701	2.904.878
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten vrij segment	42.294.115	41.342.944
Af: ontvangen voorschotten	-39.149.572	-39.043.572
Totaal onderhanden werk	<u>6.571.244</u>	<u>5.204.250</u>

Toelichting:

De openstaande DBC's per ultimo boekjaar zijn gewaardeerd en tot uitdrukking gebracht in de post onderhanden werk. Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's wordt gewaardeerd tegen directe opbrengstwaarde.

De waarde van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's die per ultimo boekjaar open stonden. Dit is bepaald met behulp van Logex.

Op het onderhanden werk is geen voorziening in mindering gebracht.

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

6. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Saldo per 1 januari	137.006	108.020
Betalingen/ontvangsten	-137.006	28.986
Subtotaal mutatie boekjaar	-137.006	28.986
Saldo per 31 december	<u>0</u>	<u>137.006</u>
	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	0	137.006
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	0	0
	<u>0</u>	<u>137.006</u>

Toelichting:

Voor alle jaren is sprake van definitieve vaststelling door de Nza. In 2018 is de volledige positie afgewikkeld.

7. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	26.275.652	40.562.054
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	41.000.642	74.128.459
Vorderingen op groepsmaatschappijen	8.004.667	2.923.342
Vooruitbetaalde bedragen	2.429.551	2.848.763
Nog te ontvangen bedragen	13.620.801	5.145.515
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>91.331.314</u>	<u>125.608.132</u>

Toelichting:

De voorziening oninbare debiteuren die in aftrek op de vorderingen is gebracht bedraagt € 1.161.000 tegenover € 894.000 in 2017.

Op de vorderingen op groepsmaatschappijen zijn het negatief vermogen Noordwest Ziekenhuis Holding B.V. (€ 495.548) in mindering gebracht.

Op de debiteuren en nog te factureren omzet is een bedrag van respectievelijk € 32.173.000 en € 2.147.000 uit hoofde van bevoorschotting in mindering gebracht.

In de nog te ontvangen bedragen is een bedrag van € 1.269.000 opgenomen met een looptijd langer dan een jaar.

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

8. *Liquide middelen*

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Bankrekeningen	23.398.275	11.982.333
Totaal liquide middelen	<u>23.398.275</u>	<u>11.982.333</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

9. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Kapitaal	1.599.219	1.599.219
Bestemmingsreserves	112.757.543	100.995.715
Bestemmingsfondsen	0	0
Algemene en overige reserves	4.458.048	4.458.048
Totaal eigen vermogen	<u>118.814.810</u>	<u>107.052.982</u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2018</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2018</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	1.599.219	0	0	1.599.219
Totaal kapitaal	<u>1.599.219</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.599.219</u>

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2018</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2018</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsreserves:				
Reserve aanvaardbare kosten	100.995.715	11.761.828	0	112.757.543
Totaal bestemmingsreserves	<u>100.995.715</u>	<u>11.761.828</u>	<u>0</u>	<u>112.757.543</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2018</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-12-2017</u>
	€	€	€	€
Overige reserves:				
Overige reserve	4.458.048	0	0	4.458.048
Totaal algemene en overige reserves	<u>4.458.048</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>4.458.048</u>

Specificatie aansluiting geconsolideerd - enkelvoudig vermogen 31 december 2018 en resultaat over 2018

De specificatie is als volgt :

	<u>Eigen</u> <u>vermogen</u>	<u>Resultaat</u>
	€	€
Enkelvoudig eigen vermogen en resultaat:	118.814.810	11.761.828
Stichting GCA	-1.815	4.389
Totaal geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	<u>118.812.995</u>	<u>11.766.217</u>

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

10. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2018	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€	€
Voorziening asbest	4.113.851	51.533	-99.153	0	4.066.231
Negatieve deelnemingen	0	0	0	0	0
Persoonlijk levensfase budget	21.872.221	3.640.233	-1.234.438	0	24.278.016
Jubileumuitkering/gratificatie pensionering	2.740.621	371.382	-270.759	0	2.841.244
Voorziening systeemrisico's	337.304	421.921	-52.700	0	706.525
Voorziening transitievergoeding	1.351.577	1.346.474	-317.654	0	2.380.397
Voorziening langdurig zieken	1.043.492	0	0	-571.700	471.792
Totaal voorzieningen	31.459.067	5.831.543	-1.974.704	-571.700	34.744.206

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

31-dec-2018

Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	3.558.714
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	31.185.492
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	1.200.000

Toelichting per categorie voorziening:*Voorziening asbest*

De voorziening asbest betreft de inschatting voor het saneren van asbest op basis van een saneringsonderzoek op alle locaties.

Voorziening negatieve deelneming

De voorziening negatieve deelnemingen heeft betrekking op:

- Noordwest Ziekenhuis Holding B.V. In 2018 is een negatief resultaat behaald van € 186.598. Per ultimo 2018 bedraagt de netto vermogenswaarde € -/- 493.754.

Voorziening jubileumuitkering en gratificatie pensionering

De voorziening jubileumuitkeringen betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen en uitkering bij pensionering tegen nominale waarde. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening PLB

De verslaggevingsrichtlijn voor personeelsbeloningen (RJ 271) verplicht het treffen van een voorziening jegens personeelsleden voor toekomstige verplichtingen groter dan een jaar.

De voorziening persoonlijk levensfase budget heeft betrekking op de individuele rechten die voortvloeien uit de CAO ziekenhuizen. De voorziening persoonlijk levensfase budget bestaat uit de voorziening voor reguliere rechten alsmede uit de voorziening voor de specifieke overgangsregeling.

Voorziening systeemrisico's

De voorziening systeemrisico's betreft de inschatting van de uitkomsten van het self assessment 2018, voorzover er geen sprake is van overfinanciering.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken betreft een voorziening voor het salaris (max 2 jaar) aan medewerkers die langdurig ziek zijn, en die naar verwachting niet volledig zullen terugkeren.

Voorziening transitievergoeding

De voorziening transitievergoeding betreft een voorziening voor verwachte ontslaguitkeringen (nav transitievergoedingen) en gerelateerde loonkosten.

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

11. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Schulden aan banken	75.322.143	81.712.227
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>75.322.143</u>	<u>81.712.227</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Stand per 1 januari	92.729.241	104.610.243
Bij: nieuwe leningen	3.125.471	0
Af: aflossingen	11.167.205	11.881.002
Stand per 31 december	<u>84.687.507</u>	<u>92.729.241</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	9.365.364	11.017.014
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>75.322.143</u>	<u>81.712.227</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	9.365.364	11.017.014
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	75.322.143	81.712.227
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	54.863.189	54.024.983

Toelichting:

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden (5.1.18). De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden (punt 12).

Er is geen sprake van embedded derivaten. RJ 290 Richtlijn voor financiële instrumenten is derhalve niet van toepassing.

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

12. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Crediteuren	27.175.017	25.135.625
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	9.365.364	11.017.014
Belastingen en sociale premies	10.607.812	9.827.863
Schulden terzake pensioenen	798.336	419.274
Nog te betalen salarissen	244.741	74.888
Vakantiegeld	7.453.894	7.332.532
Vakantiedagen	4.733.300	4.538.138
Schulden op groepsmaatschappijen	2.370.719	669.367
Schulden op participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	0	935.543
Schuld aan zorgverzekeraars	10.520.768	17.355.507
Schuld aan specialisten	8.945.967	6.592.871
Nog te betalen rente	974.068	924.790
Overige schulden	10.513.803	15.525.862
Totaal overige kortlopende schulden	<u>93.703.790</u>	<u>100.349.277</u>

Toelichting:

Per 31 december 2018 is met de ABN Amro Bank N.V. kredietfaciliteit in rekening-courant van EUR 55 miljoen (2017: EUR 55 miljoen) overeengekomen, met als rentepercentage het gemiddeld 1-maands Euribor tegen een op concernniveau overeengekomen debiteuren en liquiditeitsopslag.

Ten behoeve van deze kredietfaciliteit zijn de volgende zekerheden verstrekt:

- verpanding van de vorderingen en inventarissen door Noordwest;
- gezamenlijke hypotheek ten behoeve van van ABN Amro, het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WfZ) en de Gemeente Den Helder met betrekking tot de aan Noordwest toebehorende registergoederen

13. Financiële instrumenten

Algemeen

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

De instelling handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn grotendeels geconcentreerd bij de verzekeraars.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

14. Niet in de balans opgenomen regelingen

Garantiestelling Centramed

De stichting heeft een garantstelling afgegeven aan de Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A. voor een bedrag van € 135.520.

Waarborgfonds voor de zorgsector

Op elke deelnemer van het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WfZ) rust de verplichting om voor maximaal 3% van de restantschuld van de leningen bij te dragen. Deze zekerheid is nodig voor het geval het fonds onverhoopt uitbetalingen aan geldgevers moet doen vanwege het financieel in gebreke blijven van deelnemers.

Het obligo dat hieruit voortvloeit bedraagt voor het verslagjaar € 1.220.670. Dit obligo wordt terugbetaald zodra het vermogen van het WfZ weer op niveau is.

Investerings

Uit hoofde van investeringen zijn per balansdatum verplichtingen aangegaan ter waarde van € 13 miljoen.

De jaarlijkse licentiekosten voor het gebruik van Chipsoft HIX bedragen € 2,9 miljoen voor een periode van 10 jaar.

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2018 is het mbi-omzetplafond door de NZa vastgesteld op EUR 21.649,7 miljoen (prijsniveau 2017).

Bij het opstellen van de jaarrekening 2018 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2018. Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortvloeiende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2018.

5.1.15 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT IMMATERIELE VASTE ACTIVA

	Immateriële activa	Totaal
	€	€
Stand per 1 januari 2018		
- aanschafwaarde	7.888.858	7.888.858
- cumulatieve herwaarderingen	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	0
	<u>0</u>	
Boekwaarde per 1 januari 2018	<u>7.888.858</u>	<u>7.888.858</u>
Mutaties in het boekjaar		
- investeringen	14.098.319	14.098.319
- herwaarderingen	0	0
- afschrijvingen	1.016.652	1.016.652
- bijzondere waardeverminderingen	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>13.081.667</u>	<u>13.081.667</u>
Stand per 31 december 2018		
- aanschafwaarde	21.987.177	21.987.177
- cumulatieve herwaarderingen	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	1.016.652	1.016.652
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>20.970.525</u>	<u>20.970.525</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>		

5.1.16 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2018						
- aanschafwaarde	200.775.186	103.505.358	0	12.806.272	0	317.086.816
- cumulatieve herwaarderingen	3.040.000	0	0	0	0	3.040.000
- cumulatieve afschrijvingen	101.801.316	54.190.593	0	0	0	155.991.909
Boekwaarde per 1 januari 2018	<u>95.933.870</u>	<u>49.314.765</u>	<u>0</u>	<u>12.806.272</u>	<u>0</u>	<u>158.054.907</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	1.870.069	15.160.271	0	12.518.184	0	29.548.524
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	7.422.934	12.521.475	0	0	0	19.944.409
- bijzondere waardevermind. tlv. afschr.			0	0	0	0
- bijzondere waardevermind. tlv. aanschaf	0	0	0	0	0	0
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	3.486.697	10.161.802	0	0	0	13.648.499
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	3.486.697	10.161.802	0	0	0	13.648.499
<i>-herrubricering</i>						
.aanschafwaarde	3.217.292	6.452.833	0	-9.670.125	0	0
.cumulatieve herwaarderingen						0
.cumulatieve afschrijvingen						0
bijzondere waardevermindering						0
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	18.762	0	0	0	18.762
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	0	0	0	0	0	18.762
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-2.335.573</u>	<u>9.072.867</u>	<u>0</u>	<u>2.848.059</u>	<u>0</u>	<u>9.585.353</u>
Stand per 31 december 2018						
- aanschafwaarde	202.375.850	114.937.898	0	15.654.331	0	332.968.079
- cumulatieve herwaarderingen	3.040.000	0	0	0	0	3.040.000
- cumulatieve afschrijvingen	105.737.553	56.550.266	0	0	0	162.287.819
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>93.598.297</u>	<u>58.387.632</u>	<u>0</u>	<u>15.654.331</u>	<u>0</u>	<u>167.640.260</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	2% / 2,2% 5% / 10%	5% / 10% 14% / 20% 33%			2% / 5%	

5.1.17 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT FINANCIELE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groepsmaat- schappijen	Overige deelnemingen	Overige effecten	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2018	2.288.815	1.728.744	0	50.000	4.067.559
Resultaat deelnemingen	413.333	37.266	0	0	450.599
Afwaardering overige vorderingen	0	0	0	-50.000	-50.000
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>2.702.148</u>	<u>1.766.010</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>4.468.158</u>

BIJLAGE

5.1.18 Overzicht langlopende schulden ultimo 2018 (enkelvoudig)

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke-rente	Restschuld 31 december 2017	Nieuwe leningen in 2018	Aflossing in 2018	Restschuld 31 december 2018	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2018	Aflossingswijze	Aflossing 2019	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
BNG	1-jun-95	11.344.505	26	onderhands	7,300%	1.361.341	0	453.780	907.561	0	2	lineair	453.780	Gemeente Garantie
Rabobank	26-okt-95	18.151.209	26	onderhands	6,980%	2.178.146	0	726.048	1.452.098	0	2	lineair	726.048	Gemeente Garantie
NWB	18-dec-96	14.747.857	25	onderhands	6,285%	2.359.658	0	589.914	1.769.744	0	3	lineair	589.915	Gemeente Garantie
Rabobank	18-dec-96	14.747.857	25	onderhands	6,285%	2.359.658	0	589.914	1.769.744	0	3	lineair	589.914	Gemeente Garantie
BNG	1-apr-01	4.537.803	25	onderhands	5,650%	4.537.802	0	0	4.537.802	4.537.802	9	fixe	0	WFZ Garantie
BNG	1-apr-01	4.537.802	25	onderhands	5,650%	4.537.802	0	0	4.537.802	4.537.802	9	fixe	0	WFZ Garantie
BNG	1-apr-01	4.537.802	25	onderhands	5,650%	4.537.802	0	0	4.537.802	4.537.802	9	fixe	0	WFZ Garantie
BNG	1-apr-01	4.537.802	25	onderhands	5,650%	4.537.802	0	0	4.537.802	4.537.802	9	fixe	0	WFZ Garantie
BNG	1-apr-01	4.537.802	25	onderhands	5,650%	4.537.802	0	0	4.537.802	4.537.802	9	fixe	0	WFZ Garantie
BNG	21-jan-04	5.000.000	30	onderhands	5,055%	5.000.000	0	0	5.000.000	5.000.000	14	fixe	0	WFZ Garantie
BNG	22-dec-08	4.538.000	10	onderhands	4,390%	453.800	0	453.800	0	0	0	lineair	0	WFZ Garantie
NWB	16-dec-09	20.000.000	10	onderhands	3,260%	4.000.000	0	2.000.000	2.000.000	0	0	lineair	2.000.000	WFZ Garantie
BNG	16-dec-09	20.000.000	20	onderhands	4,050%	12.000.000	0	1.000.000	11.000.000	6.000.000	11	lineair	1.000.000	WFZ Garantie
BNG	1-jul-13	3.400.000	5	onderhands	0,950%	510.000	0	510.000	0	0	0	lineair	0	WFZ Garantie
ABNAMRO	11-dec-14	7.000.000	10	onderhands	2,390%	5.716.674	0	466.664	5.250.010	2.916.690	6	lineair	466.664	*
ABNAMRO	11-dec-14	9.975.000	10	onderhands	2,390%	8.603.437	0	498.750	8.104.687	5.610.938	6	lineair	498.750	*
NWB	4-nov-14	6.000.000	15	onderhands	1,720%	6.000.000	0	0	6.000.000	4.800.000	11	na 5 jr in 10 jr	0	Gemeente Den Helder
ABNAMRO	11-dec-14	10.100.000	10	onderhands	2,750%	8.248.337	0	673.332	7.575.005	4.208.345	6	lineair	673.332	*
ABNAMRO	1-jul-15	4.800.000	4	onderhands	2,80%	1.800.000	0	1.200.000	600.000	0	1	lineair	600.000	*
ABNAMRO	31-dec-16	8.000.000	10	onderhands	2,80%	7.400.000	0	800.000	6.600.000	2.600.000	7	lineair	800.000	*
ABN AMRO Lease	25-feb-14	883.300	4	Lease	4,80%	483.162	0	483.162	0	0	0	lease	0	Lease
ABN AMRO Lease	5-dec-14	502.305	7	Lease	3,50%	295.963	0	71.793	224.170	0	3	lease	74.322	Lease
ABN AMRO Lease	11-jul-16	2.000.000	4	Lease	2,10%	1.270.054	0	499.856	770.198	0	1	lease	510.628	Lease
ABN AMRO Lease	15-jan-18	423.500	10	Lease	2,59%	0	423.500	37.546	385.954	182.778	9	lease	38.540	Lease
ABN AMRO Lease	11-sep-18	1.708.583	10	Lease	2,73%	0	1.708.583	49.763	1.658.820	855.428	9	lease	191.438	Lease
ABN AMRO Lease	11-sep-18	993.388	5	Lease	2,20%	0	993.388	62.883	930.505	0	4	lease	152.033	Lease
Totaal						92.729.241	3.125.471	11.167.205	84.687.507	54.863.189			9.365.364	

*1) voor de gestelde zekerheden bij deze leningen wordt verwezen naar de toelichting op de kortlopende schulden onder 5.1.14 punt 12.

5.1.19 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

BATEN

15. Toelichting opbrengsten zorgprestaties

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet	420.538.265	410.801.182
Beschikbaarheidsbijdragen Zorg	9.323.040	2.892.956
Opbrengst dienstverlening andere zorginstellingen	7.188.427	5.841.492
Overige zorgprestaties	8.609.120	8.635.214
Totaal	<u>445.658.851</u>	<u>428.170.844</u>

Toelichting:

Naast de reguliere beschikbaarheidsgelden voortvloeiend uit de NZa regeling zijn in 2018 additionele beschikbaarheidsgelden verantwoord. Deze extra beschikbaarheidsgelden komen voort uit de overeenkomst met zorgverzekeraars om additioneel de vereiste beschikbaarheid op locatie Den Helder te financieren (voor 2018: € 5,3 mln). Deze overeenkomst is ingegaan met terugwerkende kracht tot 2017 zodat in de opbrengsten 2018 ook een nagekomen opbrengst 2017 (€ 2,4 mln) is verantwoord.

16. Subsidies

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	15.947.496	15.502.929
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	4.633.541	3.960.764
Totaal	<u>20.581.037</u>	<u>19.463.693</u>

Toelichting:

Onder de overige subsidies is de ontvangen subsidie kwaliteitsimpuls opgenomen van € 3,8 miljoen (2017: 3,5 miljoen).

17. Toelichting overige bedrijfsopbrengsten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Overige dienstverlening (waaronder 2e-4e geldstroom UMC's voor onderzoek):		
Opbrengst parkeren	995.661	969.144
Opbrengst personeelsrestaurant	973.132	855.264
Opbrengst administratieve dienstverlening	1.671.397	1.712.585
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed):		
Opbrengsten detachering	3.031.017	2.893.544
Opbrengsten verhuur	1.132.267	1.115.691
Overige opbrengsten	947.622	1.191.506
Totaal	<u>8.751.096</u>	<u>8.737.734</u>

5.1.19 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

LASTEN

18. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Lonen en salarissen	171.168.576	164.816.541
Sociale lasten	24.328.162	22.606.240
Pensioenpremies	14.483.202	13.875.447
Andere personeelskosten	9.817.301	10.467.342
Subtotaal	<u>219.797.242</u>	<u>211.765.570</u>
Personeel niet in loondienst	10.674.031	7.161.525
Totaal personeelskosten	<u>230.471.273</u>	<u>218.927.095</u>
Gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's)	3.343	3.266
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>3.343</u>	<u>3.266</u>
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	0	0

19. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	1.016.652	0
- materiële vaste activa	19.945.282	17.351.834
Totaal afschrijvingen	<u>20.961.935</u>	<u>17.351.834</u>

20. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- materiële vaste activa	0	342.599
Totaal	<u>0</u>	<u>342.599</u>

5.1.19 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

LASTEN

21. Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten*De specificatie is als volgt:*

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Honorariumkosten specialisten niet in loondienst	61.859.409	59.652.940
Totaal	<u>61.859.409</u>	<u>59.652.940</u>

22. Overige bedrijfskosten*De specificatie is als volgt:*

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	12.440.166	11.743.616
Algemene kosten	30.431.568	27.782.028
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	92.889.460	90.141.266
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	5.609.236	6.866.269
- Energiekosten gas	2.359.898	2.423.077
- Energiekosten stroom	640.175	701.044
- Energie transport en overig	172.829	168.647
Subtotaal	<u>8.782.138</u>	<u>10.159.038</u>
Huur en leasing	1.040.977	1.014.134
Dotaties en vrijval voorzieningen	1.400.178	601.104
Totaal overige bedrijfskosten	<u>146.984.487</u>	<u>141.441.186</u>

5.1.19 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

23. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Resultaat deelnemingen	945.267	588.029
Subtotaal financiële baten	<u>945.267</u>	<u>588.029</u>
Rentelasten	-3.897.320	-4.304.347
Resultaat deelnemingen	0	0
Subtotaal financiële lasten	<u>-3.897.320</u>	<u>-4.304.347</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>-2.952.052</u></u>	<u><u>-3.716.318</u></u>

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep heeft de jaarrekening 2018 vastgesteld in de vergadering van 20 mei 2019.

De raad van toezicht van de Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep heeft de jaarrekening 2018 goedgekeurd in de vergadering van 20 mei 2019.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

Financiering

Voor de vernieuwbouw plannen op locatie Alkmaar, het aanleggen van een ondergrondse parkeergarage en de renovatie op locatie Den Helder zal Noordwest naar verwachting in 2019 externe financiering aantrekken van ruim euro 200 mln. Voor een deel hiervan (euro 40 mln) zal de gemeente Alkmaar garant staan. Het overige deel zal bij banken worden aangetrokken waaronder een substantieel deel naar verwachting bij de Europese investeringsbank.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

W.G.
J.G.M. Hendriks 20-5-2019

W.G.
F. Haak-van der Lely 20-5-2019

W.G.
J. Sernee 20-5-2019

W.G.
L.C. Bruggeman 20-5-2019

W.G.
J.A. Rauwerda 20-5-2019

W.G.
J.W.S. Eyssen 20-5-2019

W.G.
D. Enklaar 20-5-2019

W.G.
S. Vlaar 20-5-2019

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald dat het resultaat wordt toegevoegd aan het eigen vermogen.

5.2.2 Nevenvestigingen

Poliklinieken en klinieken op de locaties Alkmaar en Den Helder
Poliklinieken op de locaties Heerhugowaard, Texel, Schagen en Limmen.

5.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep te Alkmaar

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep ('de instelling') te Alkmaar gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2018;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige resultatenrekening over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol WNT 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn hierna beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Noordwest Ziekenhuisgroep zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd.

Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van klassenindeling bezoldigingsmaximum 2015/2014

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2018 hebben wij het bezoldigingsmaximum WNT 2015/2014 zoals bepaald en verantwoord door de instelling als uitgangspunt gehanteerd voor onze controle en hebben wij geen werkzaamheden verricht op het tot stand komen van dit bezoldigingsmaximum 2015/2014.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van de Regeling verslaggeving WTZi is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van de Regeling verslaggeving WTZi en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten.

Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de instelling;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten.

Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 20 mei 2019

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. R. Karlas RA
